

Regulativ for Viborg Søerne – Nørresø og Søndersø

Vedtaget, 22. marts 2018

VIBORG
KOMMUNE

Indhold

1	Forord	4
2	Grundlag	5
2.1	Miljømål.....	5
2.2	Seneste gældende regulativ og kendelser.....	5
3	Betegnelse af søerne	6
4	Søernes skikkelse	7
4.1	Flodemål	7
4.2	Broer, tilløb og udløb.....	7
4.3	Kontrol af søernes skikkelse	8
5	Aktiviteter på og omkring søerne.....	9
5.1	Sejlads og isætning af både	9
5.2	Fiskeri, jagt, samt fodring af fisk, ænder m.v.	10
5.3	Færdsel på is.....	10
6	Bredejerforhold	11
6.1	Arbejdsbælter	11
6.2	Hegning på sønære arealer	11
6.3	Kreaturvanding og vandindvinding.....	11
6.4	Ændringer af søens tilstand.....	11
6.5	Forurening af søerne	11
6.6	Nye drænudløb og fælles rørledninger	12
6.7	Broer, pontoner, nedlægning af ledninger, underføringer og lignende	12
6.8	Beskadigelse og påbud	12
7	Vedligeholdelse	14
7.1	Bredvegetation og kantskæring	14
7.2	Vedligeholdelse af bygværker og skråningssikringer	14
7.3	Klager vedrørende søens vedligeholdelse.....	14
8	Oprensning af søerne	15
9	Beplantning.....	16
9.1	Dødt ved og væltede træer	16
10	Tilsyn.....	17
11	Ikrafttræden og revision.....	17

Bilagsliste

Bilag 1: Redegørelse for regulativet

Bilag 2: Kort over Viborg Søerne – Nørresø og Søndersø

1 Forord

Dette regulativ danner rets- og administrationsgrundlaget for Viborg Søerne – Nørresø og Søndersø.

Regulativet består af en tekstdel, der omfatter bestemmelser for søernes fysiske tilstand samt vandløbsmyndighedens og lodsejernes forpligtelser og rettigheder. Til tekstdelen er der udarbejdet et kortmateriale. Derudover er der lavet en redegørelse (bilag 1), der nærmere beskriver baggrunden for og konsekvenserne af regulativets bestemmelser.

Der kan siden regulativets vedtagelse være fremkommet mindre ændringer og tilføjelser. Spørgsmål herom kan rettes til:

VIBORG
KOMMUNE

Viborg Kommune

Teknik & Miljø

Tlf.: 87 87 87 87

Mail: naturogvand@viborg.dk

Prinsens Alle 5

8800 Viborg

2 Grundlag

Viborg Kommune er vandløbsmyndighed for Viborg søerne og administrerer aktiviteter i eller på søerne, og søerne er underlagt dette regulativ. Viborg Søerne er optaget som offentlige vandløb på strækningen fra Nørremølle Å til udløbet i Søndermølle Å.

Regulativet er udarbejdet på baggrund af følgende lovmæssige grundlag:

- Lovbekendtgørelse nr. 127 af 26. januar 2017 om vandløb (vandløbsloven)
- Lovbekendtgørelse nr. 919 af 27. juni 2016 om regulativer for offentlige vandløb
- Cirkulære om vandløbsloven nr. 21 af 26. februar 1985
- Cirkulærebekendtgørelse af 20. juli 1984 om standardregulativ for offentlige vandløb
- Ordensbekendtgørelsen nr. 511 af 20. juni 2005 om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed mv., samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger

Vandløbsloven er det primære lovgrundlag for udarbejdelse af regulativer. Ordensbekendtgørelsen giver vandløbsmyndigheden mulighed for, sammen med politiet, at fastsætte bestemmelser om adfærd på søerne.

Vandløbsloven har til formål at sikre, at vandløb og søer kan benyttes til afledning af vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand under hensyntagen til de miljømæssige krav, der er for søerne¹. Krav, mål og rammer for søerne fremgår af naturbeskyttelsesloven, planloven, miljømålsloven, miljøbeskyttelsesloven, okkerloven og habitatdirektivet. De enkelte love er nærmere beskrevet i redegørelsen for regulativet i bilag 1.

2.1 Miljømål

Vandløbsregulativet er udarbejdet med udgangspunkt i de statslige vandområdeplaners miljømål, der er fastsat i medfør af EU's vandrammedirektiv. De bindende miljømål er fastsat i bekendtgørelse om miljømål mv.²

I vandområdeplan 2015-2021 fremgår det, at Nørresø og Søndersø har miljømålet god økologisk og kemisk tilstand og er ikke udpeget som stærkt modificeret eller kunstigt.

2.2 Seneste gældende regulativ og kendelser

Regulativet er udarbejdet på grundlag af:

- Regulativ for Viborg søerne i Viborg Kommune af den 4. august 1981.
- Flodemål fastsat i Landvæsensnævnskendelse af den 19. august 1964 og landvæsenskommissionskendelse af 25. marts 1986.
- Fredning nr. 808 af Nørresø østbred fra den 14. august 1943 og den 2. maj 1963.
- Fiskeret og råderet for Viborg søerne ved Højesteretsdomme af den 25. oktober 1858 og den 19. februar 1942.

Dette regulativ erstatter tidligere regulativ for Viborg Søerne, Nørresø og Søndersø af 4. august 1981.

---

¹ Vandløbslovens §1

3 Betegnelse af søerne

Nørresø starter ved tilløb fra Nørremølle Å, hvorefter søen mod syd løber ind i Søndersø. Fra Søndersø er der udløb til Søndermølle Å, som løber til Nørreå. Søerne indgår som en del af Gudenåsystemet og oplandet til Randers Fjord.

Viborg Søerne har et samlet areal på ca. 266 ha, hvor Nørresø har et areal på ca. 122 ha, og Søndersø har et areal på ca. 144 ha.

Søerne har et topografisk opland på 80,1 km², hvor Nørresø har 36,7 km², og Søndersø har 43,4 km².

Plankort kan ses på bilag 2.

Viborg Søerne administreres og vedligeholdes af Viborg Kommune, som er vandløbsmyndighed.

4 Søernes skikkelse

Nørresø skal have frit tilløb ved Nørremølle Å, og Søndersø skal have frit afløb ved Søndermølle Å, som anført i regulativerne for de respektive vandløb. Der er i regulativet ikke fastlagt nogen krav til en egentlig skikkelse eller vandføring, men derimod et strømløb². Viborg søerne skal henligge som naturlige med et strømløb med et jævnt fald imellem tilløb fra Nørremølle Å og udløb til Søndermølle Å. Strømløbet skal have mindst 5 meter i bredden og med start i bund i kote 10,70 DVR90 og med slut i bund i kote 10,48 DVR90 i et vilkårligt forløb fra tilløb til udløb. Se også afsnit 4.2.

4.1 Flodemål

Der er ved en landvæsensnævnskendelse af den 19. august 1964 fastsat en flodemålshøjde ved Sdr. Mølle Klædefabrik til kote 11,10 m DVR90. Flodemålet er angivet ved undersiden af en messingbolt, der er anbragt 0,40 m under den nordlige betonkarm ved stemmeværket. Der er ved en landvæsenskommisionskendelse af den 25. marts 1986 fastsat en minimumsvandspejlkote til kote 10,90 DVR90. Minimumsvandspejlskoten er angivet ved oversiden af en messingbolt ved det eksisterende flodemålsmærke. Når søerne er på minimumsvandspejlskoten på 10,90 DVR90, så skal stemmeværksejeren foranledige afstrømningen fra disse ad den 25 gange 25 cm store åbning i omløbskanalen ved stemmeværket for derved at tilvejebringe en fornøden vandføring i Søndermølle-Bruunshåb Å. Der er indniveret følgende faste punkter:

GI 75-01-9411 sti øst om Søndersø "Amtmandens Bro" og NV fløjmur 500 MV for Søndermølle, 0,70 m over terræn kote 11,90 DVR90 (bolt).

4.2 Broer, tilløb og udløb

Der er imellem Nørresø og Søndersø et vandslug på 6,75 m med en bro henover. Broen er en del af Hans Tausens Alle.

Der er tre naturbeskyttede og offentlige vandløb, som er tilløb eller udløb til eller fra søerne, og disse fremgår af tabel 9.

Tabel 9: Tilløb til og udløb fra Viborg Søerne.

Naturbeskyttet og offentligt vandløb	Side	Rørdimension/ Bundbredde [cm]	Bundkote [m DVR90]	Navn
Tilløb til Nørresø	Øverste nordvestlige del	320	10,701	Nørremølle Å
Tilløb fra Søndersø mose	Nederst i den sydvestlige del af bunden	80 - 100	10,341	Afløb fra Søndermose
Udløb fra Søndersø	Nederste sydøstlige bred	570	10,481	Søndermølle Å

² Jævnfør Miljøstyrelsens cirkulæreskrivelse om standardregulativet af 20. juli 1984 og den kommenterede vandløbslov af Flemming Tolstrup fra 1975

For placering af udløb fra spildevandsledninger henvises til spildevandsplan 2014 – 2018, hvoraf udløb fra sønæs er et af de større udløb.

4.3 Kontrol af søernes skikkelse

Det angivne strømløb i kapitel 4 kontrolleres en gang hvert 10.år, og første gang dette strømløb kontrolleres er i år 2018.

5 Aktiviteter på og omkring søerne

Aktiviteter på og omkring søerne er reguleret af miljøbeskyttelsesloven, miljømålsloven, naturbeskyttelsesloven, vandløbsloven og ordensbekendtgørelsen. Bestemmelser, der skal håndhæves med hjemmel i ordensbekendtgørelsen, skal godkendes af politiet.

5.1 Sejlads og isætning af både

Sejlads på søerne reguleres af søvejsreglerne³, øvrige regler for fritidssejlere og -sejlads af forskellige typer af fartøjer⁴, vandløbslovens §§ 4 og 12, nærværende regulativ og ordensbekendtgørelsen. Her anføres alene bestemmelser, der præciserer og/eller er mere restriktive end lovens minimumskrav.

Det er tilladt at sejle på Viborg søerne hele døgnet hele året.

Sejlads kan foregå på følgende vilkår:

- Fartøjer forsynet med motor og/eller sejl skal være forsynet med navn, eller andet identifikationsmærke på minimum 100 mm. i højden og placeret på begge sider af stævnen, således at fartøjet kan identificeres fra land.
- Hastigheden for motordrevne fartøjer må maksimalt være 5 knob (9 km/t).
- Motordrevne fartøjer skal udvise særligt hensyn overfor fartøjer med sejl, kajaker, kanoer og stille liggende fiskende både.
- Den sejlede skal optræde hensynsfuldt og udvise agtpågivenhed, så der ikke opstår fare eller forvoldes skade eller ulempe for andre.
- Der skal vises hensyn over for personer, der bor eller opholder sig langs søerne især for så vidt angår støj fra motorer eller støjende adfærd i øvrigt.
- Der skal føres lygter på motordrevne fartøjer fra solnedgang til solopgang, som kan ses hele vejen rundt om båden.
- Isætning af fartøjer må som udgangspunkt kun ske ved de anlagte isætningssteder. Ønsker man som bredejer, at isætte båd fra egen søbred, så skal det ske på en sådan måde at beskyttet natur ikke påvirkes negativt.
- Opankring udfør anden mands søbred må ikke foretages nærmere bredderne end 30 m. Opankring ved afmærkede anlæg i søen må kun ske i angivet afstand.
- Surfing er ikke tilladt.

Viborg Kommune kan under hensyntagen til anden lovgivning og efter samråd med politiet i forbindelse med afholdelse af konkurrencer og opvisninger el.lign. meddele tilladelse til:

- Surfing, sejlads med vandscootere, jetski, vandski og andre vandsportsaktiviteter.
- En afmærket bane, hvor den tilladte maksimale hastighed overskrides.

Erhvervsmæssig udlejning af både til sejlads på søerne må kun finde sted med tilladelse fra vandløbsmyndigheden.

---

³ Bekendtgørelse nr. 1083 af 20. november 2009 om søvejsregler og bekendtgørelse nr. 779 af 18. august 2000 om regler for sejlads m.m. i visse danske farvande

⁴ Bekendtgørelse nr. 72 af 17. januar 2014 af lov om sikkerhed til søs, bekendtgørelse nr. 1641 af 12. december 2016 om prøver og beviser for fritidssejlere, bekendtgørelse nr. 232 af 22. marts 2006 om uddannelseskra v m.v. til førere af visse motordrevne fritidsfartøjer med en skoglængde under 15 meter (Speedbådsfører-bekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 848 af 14. oktober 1992 om redningsveste i mindre fartøjer

Retten til sejlads giver ikke adgang til at betræde andres ejendom ud over, hvad der er tilladt i henhold til naturbeskyttelseslovens kapitel 4 om offentlighedens adgang til naturen.

Begrænsningerne i sejladsretten gælder ikke for myndighedernes sejlads i forbindelse med tilsyn og vedligeholdelse, miljøovervågning, fiskerikontrolopgaver, eller for personer eller foreninger, der med tilladelse fra fiskerimyndighederne udøver fiskepleje, elektrofiskeri og lignende i Viborg Søerne.

5.2 Fiskeri, jagt, samt fodring af fisk, ænder m.v.

Det er tilladt at fiske gratis med stang og snøre fra båd og fra Viborg Kommunes arealer langs søerne for personer under 18 år, folkepensionsberettiget personer samt personer med lovpligtigt lyst- eller fritidsfiskertegn. Fiskeri fra andre dele af søbredden forudsætter tilladelse fra bredejer.

Fiskeri med garn, ruser og andre selvfiskende redskaber af enhver form er forbudt.

Medefiskeri og lignende fra enkelt mands bivvy (lille telt) og lille læskærm er tilladt på afmærkede kommunale områder.

Fiskeri i søerne, der i øvrigt overholder fiskerilovens bestemmelser og gældende kendelser, kan foregå på følgende vilkår:

- Der må ikke benyttes fiskemetoder, der kan påvirke søernes naturtyper eller miljøtilstand lokalt eller som helhed.
- Af hensyn til søernes miljøtilstand, må der ikke uden kommunens tilladelse forfodres.

Det er ikke tilladt at drive fiskeri af erhvervmæssig karakter med garnredskaber el. lign. Kommunen kan i forbindelse med undersøgelser el. lign. meddele tilladelse til fiskeri med garnredskaber.

Begrænsningerne i fiskeri gælder ikke for myndighedernes udøvelse af fiskeri i forbindelse med videnskabelige eller overvågningsmæssige fiskeundersøgelser.

Oplysninger om hvor der kan ske gratis fiskeri fra bred og placering af isætning- og optagningssteder for både offentliggøres på Viborg Kommunes hjemmeside samt på relevante steder ved søernes bred.

Al jagt på søerne er forbudt.

5.3 Færdsel på is

Færdsel på is reguleres af ordensbekendtgørelsen. Her præciseres:

- Det er forbudt at færdes på isen, med mindre der er opslag om at isen er sikker.
- Der må ikke hugges våger i isen uden politiets tilladelse, eventuelle våger skal indhegnes eller afmærkes forsvarligt.

6 Bredejerforhold

6.1 Arbejdsbælter

Der fastlægges et 8 meter arbejdsbælte omkring ind- og udløb af søerne. Det er gældende langs søbredden 50 meter til hver side for ind- og udløbspunkterne.

6.2 Hegning på sønære arealer

Ved løsdrift tillades græsning uden hegning, såfremt der ikke sker skader på søens skrånninger og kanter. Er dette tilfældet, kan vandløbsmyndigheden påbyde hegning⁵.

6.3 Kreaturvanding og vandindvinding

De tilgrænsende lodsejere kan uden tilladelse oppumpe vand fra søerne til kreaturvanding.

Vandløbsmyndigheden kan meddele tilladelse til indretning af egentlige vandingssteder. Vandingssteder skal udgraves uden for søens profil og indhegnes, så kreaturerne ikke kan træde ud i søen. Fra såvel nye som eksisterende vandingssteder må der ikke ske udtrædning af jord m.m. til søen, ligesom der ikke må ske tilførsel af dyrenes urin og fækalier til søen.

Anden vandindtagning må ikke finde sted uden tilladelse, jf. vandforsyningslovens bestemmelser.

6.4 Ændringer af søens tilstand

Ingen må bortlede vandet fra søen eller foranledige, at vandstanden forandres, eller vandets frie løb hindres⁶.

Regulering må kun finde sted efter vandløbsmyndighedens bestemmelse. Uden vandløbsmyndighedens tilladelse må der ikke foretages foranstaltninger, hvorved søens tilstand kommer i strid med bestemmelserne i nærværende regulativ, vandløbsloven, miljøbeskyttelsesloven, naturbeskyttelsesloven, vandområdeplanerne, habitatdirektivet eller miljømålsloven.

6.5 Forurening af søerne

Søerne må ikke tilføres faste stoffer, haveaffald, spildevand eller væsker, der kan forurene vandet eller foranledige aflejringer i vandløbet⁷, medmindre der er opnået tilladelse i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser.

På arealer langs med søerne, der er udpeget som okkerpotentielle områder, må nye eller ændrede udgrøftninger og dræninger ikke påbegyndes, før der foreligger en godkendelse efter okkerloven.

Ved trykspuling af dræen skal spulevand opsamles og spredes på de omkringliggende marker.

Ved akut forurening ringes 112.

Der henstilles til, at der ikke fodres ænder, måger og andre dyr af hensyn til påvirkning af søernes tilstand og hygiejniske forhold.

---

⁵ Vandløbslovens §69

⁶ Vandløbslovens §6

⁷ Miljøbeskyttelseslovens §27

6.6 Nye drænudløb og fælles rørledninger

Udløb fra rørledninger skal udføres og vedligeholdes, så de ikke gør skade på søernes skråninger. Udførelse af rørledninger, hvortil der er tilsluttet drænelledninger fra flere ejendomme, må kun ske efter tilladelse fra vandløbsmyndigheden.

Hvis udløb fra drænrør eller drængrøfter giver anledning til massive sandaflejringer i søerne, kan vandløbsmyndigheden påbyde lodsejere at etablere renseforanstaltninger.

Drænvand omfatter ikke spildevand fra eksempelvis befæstede arealer eller tagoverflader.

6.7 Broer, pontoner, nedlægning af ledninger, underføringer og lignende

Anlæg af nye bade- og bådebroer og bredsikring kræver altid en sagsbehandling af kommunen. Broer i Viborg Søerne kræver tilladelse efter vandløbslovens § 47 og dispensation fra naturbeskyttelsesloven. Derudover kan der være krav om planlovstilladelser og/eller dispensation efter naturbeskyttelsesloven inde på land.

Udlæg af andre anlæg på søen betragtes som permanente, hvis de ligger i mere end 6 uger, og etablering af sådanne kræver også sagsbehandling efter vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven.

Med forbehold for en konkret vurdering i hver enkelt sag, så kan en bro forventes tilladt såfremt:

- at størrelsen på en bro ikke overstiger 8 m i længden gange 1,5 m i bredden.
- at det ved større brodimensioner kan dokumenteres, at der, indenfor en kortere årrække, har været etableret en tilladt bro af disse dimensioner på samme sted.
- at en bro ikke opføres nærmere naboskel end 5,0 meter.
- at der anvendes dæmpede jordfarver.
- at der ikke anvendes typer af træ, der er behandlet på en sådan måde, at det kan forurene søen med miljøfremmede stoffer.
- at der ikke etableres fugleskræmmende foranstaltninger, borde/bænke, flagstænger, parasoller, rækværk eller andet.
- at der højst etableres én bro pr. ejendom
- at der kan opnås en dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3

Det kan indgå i den konkrete vurdering om det ansøgte kommer almenheden til gode, eller om ansøger eller andre beboere på ejendommen har dokumenteret handicapbehov.

Det indgår i vurderingen, at Viborg Søernes omgivelser kun i begrænset omfang er uberørte.

Vandløbsmyndigheden kan tillade, at der opstilles måleudstyr i søerne til brug i overvågning/videnskabelige undersøgelser af fisk og miljø.

Nedlægning af rørledninger, kabler mv. i søen kræver også godkendelse fra vandløbsmyndigheden⁸.

6.8 Beskadigelse og påbud

Ingen former for afmærkninger i eller ved søerne må beskadiges eller fjernes. Sker dette, bekostes retableringen af den ansvarlige.

---

⁸ Vandløbslovens §47

Beskadiges offentlige bygværker eller andre anlæg ved søen, eller foretages der foranstaltninger i strid med vandløbsloven eller bestemmelserne i dette regulativ, kan vandløbsmyndigheden meddele påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand.

Er et påbud ikke efterkommet inden udløbet af den fastsatte frist, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne på den forpligtedes regning⁹.

Er der fare for betydelig skade på grund af usædvanlige nedbørsforhold eller andre udefrakommende usædvanlige begivenheder, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne uden påbud på den forpligtedes regning¹⁰.

Overtrædelse af bestemmelserne i regulativet kan straffes med bøde¹¹.

---

⁹ Vandløbslovens §54

¹⁰ Vandløbslovens §55

¹¹ Vandløbslovens §85 og ordensbekendtgørelsens § 18

7 Vedligeholdelse

Søerne vedligeholdes udelukkende af vandløbsmyndigheden.

Der udføres ikke grødeskæring i Viborg Søerne.

Ejere eller brugere af søerne må ikke, på eget initiativ og uden forudgående tilladelser fra myndigheden, udføre nogen form for vedligeholdelse eller fysiske forandringer af søerne¹².

Ved vedligeholdelse forstås de fysiske indgreb, der foretages i søen for at sikre vandføringsevne og søens målsætning. Det vil sige oprensning af aflejringer, grødeskæring, træplantning, træbeskæring m.v.

Vandløbsmyndigheden afgør, hvorvidt og hvordan vedligeholdelsen skal udføres i entrepris eller ved egen foranstaltning.

7.1 Bredvegetation og kantskæring

Slåning af vegetation ved søernes kant foretages kun, hvis det vurderes at kunne være til gene for afvanding eller vanskeliggøre opfyldelse af søernes miljømål. Ved kantskæring slås kun stivstænglet vegetation som eksempelvis tagrør, lodden dueurt m.v.

Vandløbsmyndigheden kan foretage bekæmpelse af særligt problematiske plantearter langs søerne, hvis forekomsten medfører, at brinkerne over en længere strækning står med bar jord i vinterhalvåret.

Arbejdet skal udføres med le eller motoriserede håndredskaber.

Arbejdet kan dog udføres maskinelt, hvis vedligeholdelse med håndredskaber ikke er praktisk muligt.

7.2 Vedligeholdelse af bygværker og skråningssikringer

Bygværker skal vedligeholdes af de respektive ejere eller brugere. Ejere og brugere har pligt til at opsamle og bortskaffe fyld og afskåret grøde, der samles ved bygværker, jf. vandløbslovens bestemmelser¹³.

Vandløbsmyndigheden kan ved påbud kræve, at bygværker, der ikke vedligeholdes, fjernes eller istandsættes. Alternativt kan vandløbsmyndigheden istandsætte bygværket for ejernes regning¹⁴.

7.3 Klager vedrørende søens vedligeholdelse

Lodsejere eller andre med interesse i søerne, der måtte finde søernes vedligeholdelsestilstand eller specielle forhold vedrørende søerne utilfredsstillende, kan kontakte vandløbsmyndigheden.

---

¹² Vandløbslovens §31

¹³ Vandløbslovens §28

¹⁴ Vandløbslovens §54

8 Oprensning af søerne

Oprensning af søerne skal ske under hensyn til den skikkelse, der er beskrevet under kapitel 4.

På nuværende tidspunkt er der ikke behov for oprensninger i søerne. Viborg Kommune foretager derfor ikke oprensning af bundsedimentet i Viborg Søerne. Det er udelukkende ind- og udløb fra søerne, der skal sikres et frit løb, og dette varetages af de respektive regulativer for Nørremølle Å og Søndermølle Å¹⁵.

Skulle der senere opstå et behov for oprensning, træffer vandløbsmyndigheden beslutning om i hvilket omfang oprensning skal finde sted. Såfremt der skal foretages oprensning, skal det ske under hensyn til søernes miljømål. Her er det vigtigt at sikre, at der ved en oprensning ikke frigives fosfor fra bundsedimentet.

Opgravet sand og mudder henlægges på egnede arealer under hensyntagen til øvrig lovgivning.

---

¹⁵ Søndermølle-Bruunshåb Å

9 Beplantning

Beplantning langs søerne skal foretages under hensyntagen til naturbeskyttelseslovens bestemmelser, gældende praksis og med forbehold for den konkrete vurdering i hver enkelt sag. Gældende lov herfor og praksis er nærmere beskrevet i administrationsgrundlaget for Viborg Søerne.

Såfremt dele af beplantningen er til hinder for nødvendig maskinel vedligeholdelse af søerne, kan vandløbsmyndigheden foretage den nødvendige udtynding

9.1 Dødt ved og væltede træer

Dødt ved i og omkring søen skal så vidt muligt blive liggende for at øge fødemængde og levesteder for søernes smådyr.

Tilsvarende skal væltede træer ikke fjernes, medmindre det giver anledning til væsentlig forringet vandføringsevne eller er en trussel mod bygværker, dræn eller lignende.

Hvis vandløbsmyndigheden vurderer, at et væltet træ skal fjernes, er det træets ejer, der skal rydde op og afholde udgifterne i forbindelse med oprydningen. Hvis det ikke sker, kan vandløbsmyndigheden give et påbud om at fjerne træet.

10 Tilsyn

Tilsynet med Viborg Søerne udføres af vandløbsmyndigheden.

11 Ikrafttræden og revision

Regulativet har været bekendtgjort og fremlagt til gennemsyn første gang i 8 uger med adgang til at indgive evt. indsigelser og ændringsforslag i perioden fra den 1. september til den 27. oktober 2017. Regulativet er blevet sendt ud i offentliggørelse igen i perioden fra den 6. december 2017 til den 31. januar 2018, da der i første offentlighedsperiode var kommet væsentlige ændringer til forslaget til regulativet.

Regulativet er vedtaget af Viborg Kommune den 22. marts 2018.

Regulativet træder i kraft fra datoen for vedtagelsens offentliggørelse.

Regulativet tages op til revision senest i år 2032.

Bilag 1

Redegørelse for regulativ for Viborg Søerne –Nørresø og Søndersø

Viborg Kommune

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Indledning.....	4
2	Det planmæssige grundlag.....	5
2.1	De miljømæssige krav til søerne.....	5
2.2	Restaurering af Viborg Søerne.....	6
2.3	Kommuneplan i relation til natur, jordbrug, landskab og kultur.....	6
2.3.1	Landbrug.....	7
2.3.2	Natur og Landskab.....	7
2.3.3	Kulturmiljø og turisme.....	7
2.4	Naturbeskyttelse, fredninger og Natura 2000-områder.....	7
2.5	Grundvand.....	8
2.6	Råstofplan.....	9
2.7	Miljøbeskyttelsesloven.....	9
2.8	Planer for fiskepleje.....	9
2.9	Lov om okker.....	9
3	Aktiviteter på og omkring søerne.....	11
3.1	Sejlads.....	11
3.2	Fiskeri.....	11
4	Bredejerforhold.....	12
4.1	Bræmmer og arbejdsbælter.....	12
4.2	Anlæg.....	12
5	Datagrundlag.....	13
6	Konsekvensvurdering af ændret regulativ.....	14
6.1	Rekreative konsekvenser.....	14
6.2	Afvandingsmæssige konsekvenser.....	14
6.3	Miljømæssige konsekvenser.....	14
6.3.1	Beplantning.....	14
6.3.2	Næringsstoffer.....	15
7	Vurdering af regulativets betydning for Natura 2000 og Habitatdirektivets bilag IV arter.....	15
7.1	Habitatdirektivets bilag IV arter.....	15

1 Indledning

Ved udarbejdelse af nye regulativer for offentlige vandløb skal der redegøres for det lovgrundlag og de planer (f.eks. kommuneplan og vandområdeplan), som danner grundlag for regulativet¹. Der skal ligeledes redegøres for, hvilke konsekvenser det nye regulativ har for de afvandingsmæssige og miljømæssige forhold i vandløbet.

Viborg Søerne er optaget som offentligt vandløb på strækningen fra udløbet af Nørremølle Å til udløbet i Søndermølle Å.

De planer og love, som har betydning for kommunens forvaltning af søerne, er uddybet i denne redegørelse, og konsekvenserne er beskrevet. På [MiljøGIS](#) og i Viborg Kommunes kommuneplan er det muligt at få et uddybende overblik over, hvilke forhold der er gældende for søerne.

---

¹ Vandløbslovens § 2

2 Det planmæssige grundlag

2.1 De miljømæssige krav til søerne

Nørresø og Søndersø er omfattet af vandområdeplan 2015-2021. Vandområdeplanerne og den tilhørende bekendtgørelse om miljømål mv. indeholder miljømål for kystområder, søer og vandløb og har derfor også indflydelse på vandløbsregulativene.

Både Nørresø og Søndersø er i Vandområdeplan 2015-2021 for Jylland-Fyn målsat *god økologisk og kemisk tilstand*. Da den økologiske tilstand samlet set er *moderat* i Nørresø og *ringe* i Søndersø, er målsætningerne ikke opfyldt. Der skal derfor ske en yderligere indsats for at reducere tilførslen af fosfor til søerne. Det skyldes, at fosfor vurderes at være det næringsstof i søer, som har størst betydning for regulering af produktionen af planteplankton og dermed vandets klarhed og betingelser for et alsidigt dyre- og planteliv, der kun i ringe grad må afvige fra det naturgivne.

Nørresø og Søndersø er omfattet af undtagelsesbestemmelser i vandområdeplan 2015-2021 i form af forlængelse af tidsfristen for målopfyldelse til efter 2021 på grund af forlængelse af tidsfristen for målopfyldelse til efter 2021 på grund af kemisk og biologisk træghed i søernes respons på indsatsen i oplandet.

Ud over målsætningen *god økologisk tilstand* skal søerne også opfylde målsætningen om en *god kemisk tilstand*, hvor der stilles krav til forekomsten af miljøfarlige forurenende stoffer. Et vandområde har god kemisk og økologisk tilstand for så vidt angår miljøfarlige stoffer, når de målte stofkoncentrationer ikke overskrider de fastsatte miljøkvalitetskrav. Miljømålet i et vandområde er således opfyldt, når alle de målte stoffer overholder miljøkvalitetskravene. Omvendt vil et vandområde ikke opfylde miljømålet, hvis blot et af de målte miljøfarlige stoffer overskrider et fastsat miljøkvalitetskrav. I Vandområdeplan 2015-2021 er den økologiske tilstand med hensyn til miljøfarlige stoffer og den kemiske tilstand i Nørresø og Søndersø vurderet *ukendt*, fordi der ikke foreligger målinger i vand af de oplyste stoffer for søer eller kviksølvindhold i fisk.

Sedimentundersøgelser i Søndersø har dog senest i 2013 vist et højt indhold af tungmetaller som kviksølv, cadmium, bly, chrom, zink og kobber, og især kviksølv kan udgøre et miljøproblem i Søndersø. Indsatsen overfor miljøfarlige stoffer er ikke nærmere beskrevet i vandområdeplan 2015-2021, men lovgivningen betyder, at miljømyndighederne gennem tilladelser og godkendelser sikrer, at udledninger af miljøfarlige stoffer begrænses gennem anvendelse af bedst tilgængelig teknologi og under iagttagelse af lovbekendtgørelse nr.1022. Eftersom der ikke er konkret viden om allerede iværksatte eller planlagte miljøforbedringer vedrørende miljøfarlige forurenende stoffer, er den forventede målopfyldelse i 2021 for miljøfarlige stoffer antaget at være den samme som i dag.

Til vurdering af tilstanden i søer er der udviklet en række biologiske bedømmelsesmetoder (kvalitetsindeks), der opdeler tilstanden i forskellige kvalitetsklasser. I vurdering af fytoplankton anvendes Dansk Søplanteplanktonindeks (DSPI) mens Dansk Søvandplanteindeks (DSVI) anvendes til vurdering af planterne og Danske Fiskeindeks for søer (DFFS) anvendes i vurdering af fiskenes tilstand.

Miljøtilstanden for Viborg Søerne fremgår af tabel 1:

Tabel 1: Miljøtilstand for Nørresø og Søndersø i forhold til de forskellige kvalitetsparametre.

Kilde: Udkast til Vandområdeplan 2015-2021. [MiljøGIS](#)

Kvalitetsparameter	Sø	Aktuel tilstand
Samlet økologisk tilstand	Nørresø	Moderat økologisk tilstand
Klorofyl	Nørresø	Moderat økologisk tilstand
Fytoplankton	Nørresø	Ukendt tilstand
Makrofytter	Nørresø	Ukendt tilstand
Fisk	Nørresø	Ukendt tilstand
Støtteparametre, miljøfarlige forurenende stoffer	Nørresø	Ukendt tilstand og ikke relevant
Samlet økologisk tilstand	Søndersø	Ringe økologisk tilstand
Klorofyl	Søndersø	Ringe økologisk tilstand
Fytoplankton	Søndersø	Ukendt tilstand
Makrofytter	Søndersø	Ukendt tilstand
Fisk	Søndersø	Ukendt tilstand
Støtteparametre, miljøfarlige forurenende stoffer	Søndersø	Ukendt tilstand og ikke relevant

2.2 Restaurering af Viborg Søerne

Viborg Amt har fra 1987 – 2005 foretaget opfiskning af fredfisk i Søndersø, og de har fra 1987-1989 udsat sudere og gedder og igen imellem 1998-2005 udsat geddeyngel.

Viborg kommune har siden 1996 iltet Nørresø. Iltanlægget er etableret på østbredden med fire forsyningsledninger ud til søens dybere områder. Viborg Kommune ilter fortsat Nørresø.

I 2003-2004 er der forsøgt at udplante vandpest og kruset vandaks, indsatsen har dog ikke forbedret udbredelsen af bundvegetation.

Imellem 2003-2006 blev der udsat kunstige gydereder til fredfisk, som efterfølgende blev afbrændt.

Viborg Kommune har observeret vandremuslingen og aflejringer af denne i begge søer. Muslingen kan være med til at gøre vandet mere klart ligesom det er sket i andre vandløb, hvor muslingen er til stede.

2.3 Kommuneplan i relation til natur, jordbrug, landskab og kultur

I Viborg Kommuneplan 2017-2029 fastlægges de overordnede rammer, mål og retningslinjer for kommunens fysiske udvikling i byen og i det åbne land. Dette afsnit omfatter et uddrag af kommuneplanen om rammer og retningslinjer omkring værdifulde landbrugsområder, værdifulde landskaber, geologiske interesseområder, natur m.m., som har betydning for Viborg Søerne. Der henvises til kommuneplanen for en mere udførlig beskrivelse af de overordnede mål og retningslinjer for kommunens fysiske udvikling i byer og i det åbne land. Kommuneplanen er vedtaget den 21. juni 2017 og kan findes på www.viborg.dk.

2.3.1 Landbrug

Det er Viborg Kommunes målsætning, at jordbrugserhvervene – landbrug, gartneri og skovbrug, sikres bedst mulige produktionsbetingelser blandt andet ved at friholde landområderne uden for byer og landsbyer for byggeri og anlæg, som ikke er erhvervsmæssig nødvendigt for jordbrugserhvervet.

Der er på en strækning på ca. 260 m langs det sydligste stykke af østsiden af Viborg Søundersø udpeget områder med sådanne særlig værdifulde landbrugsområder.

2.3.2 Natur og Landskab

Der er i den sydlige del af Søundersø udlagt et geologisk interesseområde, Faldborgdalen.

Landskabet i og flere steder omkring Viborg Søerne er udpeget som særligt værdifuldt landskab.

Langs den nordlige ende af Nørresø er der reserveret arealer til genopretning eller nyetablering af vådområder i lavbundsarealer (eng, moser mv.). I år 2011 er Nørremølle enge vådområde oprettet for at reducere tilførslen af fosfor til søerne.

Figur 1. Udpegede lavbundsarealer langs Nørresø, blå skraveret er lavbundareal, der kan genoprettes, brunskraveret er lavbundsareal. Kilde: Kommuneplan 2017-2029.

2.3.3 Kulturmiljø og turisme

Borgvold og Viborg Domkirke er kulturhistoriske interesseområder omkring Viborg Søerne.

Der findes Asmild Kirke øst for Søundersø's nordøstlige ende.

Der findes beskyttelsesværdigt kulturmiljø imellem Viborg Søerne, og det omfatter Viborgs middelalderlige bykerne, vikingeboplads ved Søundersø, Borgvold og Asmild Kloster.

Ved søerne, findes flere raste- og ophalingsmuligheder. Ophalingspladser findes ved: FDF Sejlcenter, Nørresøbadet og ved Strandparken. Der er ved Viborg Baadelaug, Salonsøen og ved Strandparken mulighed for at fortøje, hvis man har en bådplads. Ved Salonsøen, Pilehaven og sØnæs er der mulighed for at fortøje midlertidigt.

Derudover er der offentlige bademuligheder ved Nørresøbadet, Pilehaven, sØnæs og ved campingpladsen. Der udtages prøver til kontrol af badevandskvaliteten og er oprettet badevandsprofiler på 5 lokaliteter. For Nørresø; Nørresøbadet, Nørresø Nord, Pilehaven, og for Søundersø; Campingpladsen, sØnæs.

En badevandsprofil er en beskrivelse af badelokaliteten, i forhold til omgivelser og sundhedsmæssige risikofaktorer, samt tiltag til sikring af de badendes sundhed.

2.4 Naturbeskyttelse, fredninger og Natura 2000-områder

Både Nørresø og Søundersø er omfattet af beskyttelsen naturbeskyttelseslovens §3.

Vandet til søerne kommer hovedsageligt fra tilløbet fra Nørremølle Å i den nordlige ende af Nørresø. Afløbet findes i sydøstlige ende af Søndersø, i form af Søndermølle Å. Grænsende op til søerne findes beskyttet eng og mose.

Figur 2: Oversigt over beskyttet eng og mose omkring Viborg Søerne. Kilde [Danmarks Miljøportal](http://www.danmarks-miljoportal.dk).

Søndersø ligger 2,6 km i luftlinjer fra Natura2000 habitatområdet nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk, og har afløb til Nørre Ådal via Søndermølle Å. De væsentlige dyrearter i udpegningsgrundlaget er grøn kølleguldsmed, stor kær guldsmed, bæklampret, flodlampret, damflagermus og odder.

Nørresø Østbred er fredet i 1943 og 1963, Nørresø Østbred, fredningen kan findes her <http://www.fredninger.dk/fredning/noerresoe-oestbred/>.

Fredningerne skulle bl.a. sikre et af de sidste arealer rundt om Nørresø, der var fri for bebyggelse, således at man kunne gå langs søen, bevare fri udsigt til søen bevare slugter ned mod søen.

2.5 Grundvand

I de nationale vandområdeplaner fastsætter staten målsætninger for grundvandets kvalitet og kvantitet og opstiller indsatsprogrammer, som beskriver de handlinger, som er nødvendige for at opnå målsætningerne. Forud for hver vandplanperiode udarbejdes en basisanalyse, der viser den miljømæssige tilstand i vandløb, søer, kystvande og grundvand.

I Vandområdeplan 2015-2021 ligger oplandet til Viborg Søerne i et område, hvor der findes grundvand af en god kvalitet, så det kan udnyttes til drikkevandsformål, men overvejende af betydning for den lokale drikkevandsforsyning.

2.6 Råstofplan

Region Midtjylland har udarbejdet Råstofplan 2016, som er vedtaget på regionsrådsmøde den 13. juni 2017, som omfatter en kortlægning af råstoffer og planlægning af indvindingen. Råstofindvinding skal ske inden for de udlagte råstofområder.

Viborg Søerne ligger ikke i områder, der er omfattet af særlige råstofinteresser.

2.7 Miljøbeskyttelsesloven

Miljøbeskyttelseslovens formål er at medvirke til at værne om natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets vilkår og for bevarelse af dyre- og plantelivet.

Miljøbeskyttelseslovens kapitel 4 fastsætter kravene til udledning af spildevand til vandløb og søer.

Fra en del af Viborg by samt fra Rødding (via Nørremølle Å og Loldrup Sø) udledes tag- og overfladevand til Viborg Søerne. Derudover udledes i forbindelse med kraftig regn opspædet spildevand til søerne på grund af overløb fra den del af kloaksystemet, der er fælleskloakeret.

Der er i oplandet til Viborg Søerne ikke udpeget områder, hvor der skal foretages rensning for organisk stof fra husspildevand i det åbne land. Der er i vandområdeplan 2015-2021 heller ikke udpeget indsatser overfor de regnbetingede udløb, som berører Viborg Søerne.

I spildevandsplanen for Viborg Kommune² vedtages planlagte ændringer af spildevandssystemet i Viborg og Rødding, som har betydning for udledningen af spildevand til søerne.

Med udgangspunkt i gældende lovgivning og spildevandsplan, har Viborg Kommune fastlagt en administrationspraksis for ændringer af udledningen af spildevand til søerne. Denne praksis sikre, at der ikke sker en merbelastning af søerne, og at der samtidig skabes mulighed for en vis fleksibilitet i forhold til, at kunne ændre størrelsen af de enkelte udledninger.

2.8 Planer for fiskepleje

DTU Aqua udarbejder ikke planer for udsætning af fisk i Viborg Søerne, med derimod for vandløbene Nørremølle Å og Søndermølle Å samt en vurdering af forekomsten af fisk (især ørred og laks) og bedømmelse af deres levevilkår i disse vandløb.

Jævnfør faglig rapport fra DMU, nr. 607 fra 2006 er der foretaget fiskeundersøgelser i Søndersø 7 gange og i Nørresø 4 gange i løbet af de seneste 80 år. Undersøgelserne viste, at i Nørresø så det ud til at der var sket et skift i sammensætningen af fisk. I rapporten står der: *"I 1960 dominerede skalle og brasen både antals- og artsmæssigt. I 1986 dominerede skalle og brasen også antalsmæssigt, mens brasen og sandart dominerede vægtmæssigt. I 2006 udgjorde brasen kun en mindre andel af fiskebestanden, mens dominansen overgik til aborre. I Søndersø er der også, relativt set, blevet færre brasen fra 1960 til 2006. Det største fald ses efter 1986. Skalle og brasen dominerede dog mht. vægt i alle undersøgelsesårene."*

2.9 Lov om okker

Ved Okkerloven fra 2009 er potentielle områder for udledning af okker i vandløbet vurderet og klassificeret fra klasse I (stor risiko) til klasse IV (ingen risiko).

---

² "Spildevandsplan 2014-2018 for Viborg Kommune" - gældende spildevandsplan i forbindelse med regulativets vedtagelse

Okkerpotentielle områder er lavtliggende steder, hvor der kan være specielt høje koncentrationer af jernforbindelser i undergrunden. Jernforbindelserne kan omdannes til okker, der kan udvaskes til vandløb og søer, hvor okkeren er skadelig for dyre- og plantelivet.

I de okkerpotentielle områder, skal der tages særlige hensyn ved dræning, og i klasse I til III områderne skal der efter Okkerloven søges om tilladelse til dræning af de berørte arealer ved vandløbsmyndigheden³.

Arealer nord og et smal område øst for Nørresø er udpeget til klasse 2 dvs. der er middel risiko for udledning. Arealer sydøst for Søndersø er udpeget til klasse 1 ("afløbet" Søndermølle Å), 2 (lille område ved Asmild Kirke) og 4 (sØnæs, Strandparken og tilløb fra Sønder Mose) dvs. der er stor, lav og ingen risiko for udledning.

Figur 2: Oversigt over okkerpotentielle områder omkring Viborg Søerne Kilde Danmarks Miljøportal, www.arealinformation.miljoportal.dk

---

³ Okkerlovens § 2

3 Aktiviteter på og omkring søerne

I regulativet er der fastsat bestemmelser for aktiviteter på og omkring Viborg Søerne. Sådanne aktiviteter er reguleret af gældende lov for aktiviteterne, naturbeskyttelsesloven, vandløbsloven og ordensbekendtgørelsen. Bestemmelser, der skal håndhæves med hjemmel i ordensbekendtgørelsen, skal godkendes og håndhæves af politiet. I regulativet er der kun skrevet bestemmelser, der præciserer og/eller er mere restriktive end lovens minimumskrav. Der er skrevet bestemmelser og henstillinger for aktiviteterne sejlsads, fiskeri, jagt, fodring af dyr og færdsel på is.

3.1 Sejlads

Sejlads er reguleret af søvejsreglerne⁴, øvrige regler for fritidssejlere og -sejlads af forskellige typer af fartøjer⁵, vandløbslovens §§ 4 og 12, nærværende regulativ og Ordensbekendtgørelsen. Fiskeri i søerne er reguleret af fiskeriloven og gældende kendelser. Færdsel på is er reguleret af Ordensbekendtgørelsen.

Af hensyn til andre sejlende, beboere langs søens bredder og af naturhensyn fastlægger nærværende regulativ regler for sejlads med motordrevne fartøjer. Det indeholder desuden bestemmelser der skal gøre det muligt at identificere fartøjer, f.eks. i forbindelse med motordreven sejlads med høj hastighed eller anden uacceptabel sejlads.

Der er siden regulativet fra 1981 kommet flere typer af fartøjer, derfor er der i bestemmelserne præciseret hvilke fartøjer, der tillades sejlads med.

Meddelelse af tilladelse til sejladsaktiviteter vil tage udgangspunkt i en konkret vurdering, herunder bl.a.:

- At Viborg Søernes omgivelser kun i begrænset omfang er uberørte.
- At der skal tages hensyn til beskyttede arter og naturtyper, herunder bl.a. ynglesæson for fugle. Det vil efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde fremgå af de meddelte tilladelser, om der kræves en dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3. Hvis den samlede sejlads på søerne antager et omfang, der udgør en trussel for beskyttelsesmæssige hensyn og søernes naturtilstand tages regulativet for søerne op til revision.

3.2 Fiskeri

For at undgå yderligere næringsstofforurening af søerne er der fastsat bestemmelser om forfodring i forbindelse med fiskeri.

---

⁴ Bekendtgørelse nr. 1083 af 20. november 2009 om søvejsregler og bekendtgørelse nr. 779 af 18. august 2000 om regler for sejlads m.m. i visse danske farvande

⁵ Bekendtgørelse nr. 72 af 17. januar 2014 af lov om sikkerhed til søs, bekendtgørelse nr. 1641 af 12. december 2016 om prøver og beviser for fritidssejlere, bekendtgørelse nr. 232 af 22. marts 2006 om uddannelseskra v m.v. til førere af visse motordrevne fritidsfartøjer med en skoglængde under 15 meter (Speedbådsfører-bekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 848 af 14. oktober 1992 om redningsveste i mindre fartøjer

4 Bredejerforhold

Regulativets bestemmelser er blevet suppleret eller præciseret med baggrund i hidtidig praksis og gældende lov.

4.1 Bræmmer og arbejdsbælter

Viborg Søerne ligger i byzone og derfor gælder kravet om en bræmme på 2 m fra søkanten (kronekanten) jævnfør vandløbslovens § 69 ikke. Hvis der havde været 2 m bræmme, så må der ikke i 2 m bræmmen foretages dyrkning, jordbehandling eller terrænændring.

Ejere og brugere af de ejendomme, der grænser op til søerne, skal acceptere eventuelle gener ved udførelse af vedligeholdelse, herunder transport af materialer og maskiner og disses arbejde hvor der arbejdsbælte på 8 m.

Bygninger, bygværker, faste hegn, beplantninger, udgravninger og lignende anlæg af blivende art må ikke uden tilladelse fra vandløbsmyndigheden anbringes nærmere end 8 m fra øverste søkant i disse arbejdsbælter.

4.2 Anlæg

Krav til anlæg er blevet suppleret eller præciseret i forhold til hidtidig praksis således,

- At der tillades broer med dimensionerne 1,5 m bredde og 8 m længde.
- At der kan tillades broer med andre dimensioner på baggrund af bestemte handicapbehov og såfremt der foreligger dokumentation.

5 Datagrundlag

I forbindelse med regulativrevisionen er der ikke foretaget nye opmålinger af søerne. De tidligere beskrivelser (regulativet for Viborg Søerne, 1981) er videreført i nærværende regulativ.

Nørresø har et areal på ca. 122 ha, og Søndersø har et areal på ca. 144 ha. Nørresø er den dybeste af søerne med en middeldybde på 7 m og en maksimal dybde på ca. 12 m. Søndersø har en middeldybde på ca. 3 m og en maksimal dybde på ca. 6,5 m.

Der er tilløb til Nørresø fra Nørremølle Å og afløb fra Søndersø til Søndermølle Å. Under Gl. Randersvej mellem Nørresø og Søndersø er der et vandslug på 6,75 m.

I rapporten om "Viborg Søerne (Nørresø og Søndersø)" fra 6. april 2016 står der, at: "*Vandets gennemsnitlige opholdstid i søerne er ca. 0,6 år i Nørresø og ca. 0,3 år i Søndersø, men varierer fra år til år afhængigt af nedbør og afstrømning fra oplandet. Oplandet er opgjort til 36,7 km² for Nørresø og 43,4 km² for Søndersø (inkl. Nørresø og oplandet her til)*".

Der er ved en landvæsensnævnskendelse af 19. august 1964 fastsat en flodemålshøjde (maksimumsvandspejlkote) ved Søndre Mølle Klædefabrik på kote 11,101 DVR90 (11,15 m DNN + (-0,049)). Flodemålet er angivet ved undersiden af messingbolt, der er anbragt 0,40 m under den nordlige betonkarm ved stemmeværket. Der er samtidig ved en landvæsenskommisionskendelse af 25. marts 1986 fastsat en minimumsvandspejlkote ved oversiden af en messingbolt ved det eksisterende flodemålmærke på kote 10,901 DVR90 (10,95 m DNN + (-0,049)). Der er indniveret to faste punkter; G.I. 75-01-9411 ved sti øst om Søndersø "Amtmandens Bro" og N.V. fløjmur 500 m.v. for Søndermølle, 0,70 m over terræn kote 11,901 DVR90 (11,95 m DNN + (-0,049)) bolt.

*

6 Konsekvensvurdering af ændret regulativ

6.1 Rekreative konsekvenser

Bestemmelserne for sejlads, fiskeri og bredejerforhold for bl.a. anlæg suppleres eller præciseres i forhold til gældende lov og praksis. De væsentligste ændringer er identifikation af fartøjer, tilladte fartøjer, regler for udførelse af medefiskeri og ændring af bestemmelserne for anlæg, herunder broer.

Mulighed for identifikation af fartøjer fra land, og præcisering hvilke fartøjer, der er tillades på søerne, vurderes at lette myndighedernes administration af sejladsbestemmelser og dermed forbedre de rekreative forhold for almenheden.

Det vurderes ikke, at reglerne om forfodring ved medefiskeri i væsentlig grad påvirker de rekreative fiskerimuligheder.

Det vurderes ikke, at ændring af bestemmelserne for anlæg påvirker de rekreative forhold for almenheden, eller de afvandings- eller miljømæssige forhold negativt.

6.2 Afvandingsmæssige konsekvenser

Der er i regulativet af 4. august 1981 ikke fastlagt krav til en egentlig skikkelse eller vandføringsevne. Der skal dog fastlægges et strømløb igennem søerne jævnfør Miljøstyrelsens cirkulæreskrivelse om standardregulativet af 20. juli 1984 og den kommenterede vandløbslov af Flemming Tolstrup fra 1975. Strømløbet er fastsat til 5 m i bredden i et vilkårligt forløb og med et jævnt fald igennem søerne og med start i bundkoten 10,70 m DVR90 ved udløbet af Nørremølle Å og til slut i bundkoten 10,48 m DVR90 inden udløb i Søndermølle Å. Dette strømløb kontrolleres første gang i 2018.

Vedligeholdelsesbestemmelserne fra tidligere regulativ af 4. august 1981 videreføres, dog fastholdes 8 m arbejdsbælte kun ved anlæg, indløb og udløb langs søerne.

De gældende vedligeholdelsesbestemmelser fastlægger, at Viborg Søerne vedligeholdes sådan at indløb via Nørremølle Å og udløb via Søndermølle Å altid er fri. Såfremt der skal iværksættes yderligere vedligeholdelse af søerne træffes, der en konkret beslutning herom.

Strømløbet, fastholdelsen af vedligeholdelsesbestemmelserne fra det tidligere regulativ og begrænsningen i brugen af 8 m arbejdsbælte vurderes ikke til at have konsekvenser for de afvandings- og miljømæssige forhold.

Vandspejlet i Viborg Søerne reguleres af de flodemål og fysiske afløbsforhold der er ved Sønder Mølle. Der har de seneste år (specielt i 2015) været registeret tilfælde, hvor der ved kraftig regn har været problemer med stigende vandspejl i søerne, fordi vandet ikke kan komme hurtigt nok ud igennem Søndermølle Å. Kommunen har allerede etableret forsinkelse af regnvand i oplandet, der hvor der er muligt. Hvis det ikke er tilstrækkeligt for at overholde flodemålet er det op til Viborg Kommune som stemmeværksejer at gøre det fornødne, f.eks. ved at ændre på omløbsstryget ved Søndermølle, så det kan tage mere vand.

Med uændret flodemål og afløbsforhold omkring Søndermølle forventes der ikke ændringer i de afvandingsmæssige forhold. Regulativet giver fortsat ikke garanti mod oversvømmelse ved kraftig eller længerevarende regn.

6.3 Miljømæssige konsekvenser

6.3.1 Beplantning

For at tilgodese miljømæssige hensyn har Viborg Kommune vedtaget, at væltede træer og dødt ved, som ikke påvirker aktiviteter i søerne, anlæg, indløb og udløb, normalt kan blive liggende. Dette gøres for at øge fødemængden og antallet af levesteder for søernes smådyr. Nedfaldne blade og grene giver levesteder for svampe og bakterier, som udgør fødegrundlaget for visse smådyr i søerne. Herved

øges sandsynligheden for at opnå målopfyldelse samtidig med, at der er mulighed for en øget fiskebestand.

6.3.2 Næringsstoffer

Viborg Søerne har været stærkt forurenede med spildevand. På den baggrund har Viborg Kommune gennemført følgende indsatser i oplandet til Viborgsøerne:

- Iltning af bundvandet i Nørresø.
- Genetablering af Rødding Sø (projekt under Vandmiljøplan II til kvælstoffjernelse)
- Etablering af vådområde ved Nørremølle Enge
- Etablering af et regnvandsforsinkelsesbassin ved Nørremølle Enge (gennemført af Energi Viborg Vand A/S)
- Etablering af rørbassin ved Nørremøllevej med overløb til Nørresø (gennemført af Energi Viborg Vand A/S)
- Administrationspraksis for udledningstilladelser til Viborg søerne

Det vurderes, at begrænsningerne i forfodring i forbindelse med medefiskeri og henstillingen om ikke at fodre fugle vil bidrage til at begrænse næringsstoffer til søerne.

7 Vurdering af regulativets betydning for Natura 2000 og Habitatdirektivets bilag IV arter

De nye bestemmelser om at begrænse forfodring ved medefiskeri og fodring af fugle medvirker til at reducere næringsstofpåvirkningen af Viborg søerne og forventes at ville bidrage positivt til at genoprette de naturlige forhold søen, og derigennem bidrage til opfyldelsen af kravene om gunstig bevaringstilstand i det nedstrømsliggende habitatområde.

Selvom Viborg Søerne ligger uden for Habitatområde nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk, forventes det fortsatte arbejde med at reducere næringsstofflørelsen at bidrage til den gunstige bevaringstilstand i den nedstrømsliggende vandløb.

Det er på den baggrund kommunens opfattelse, at regulativet ikke vil påvirke forvaltningen af Habitatområde nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk negativt.

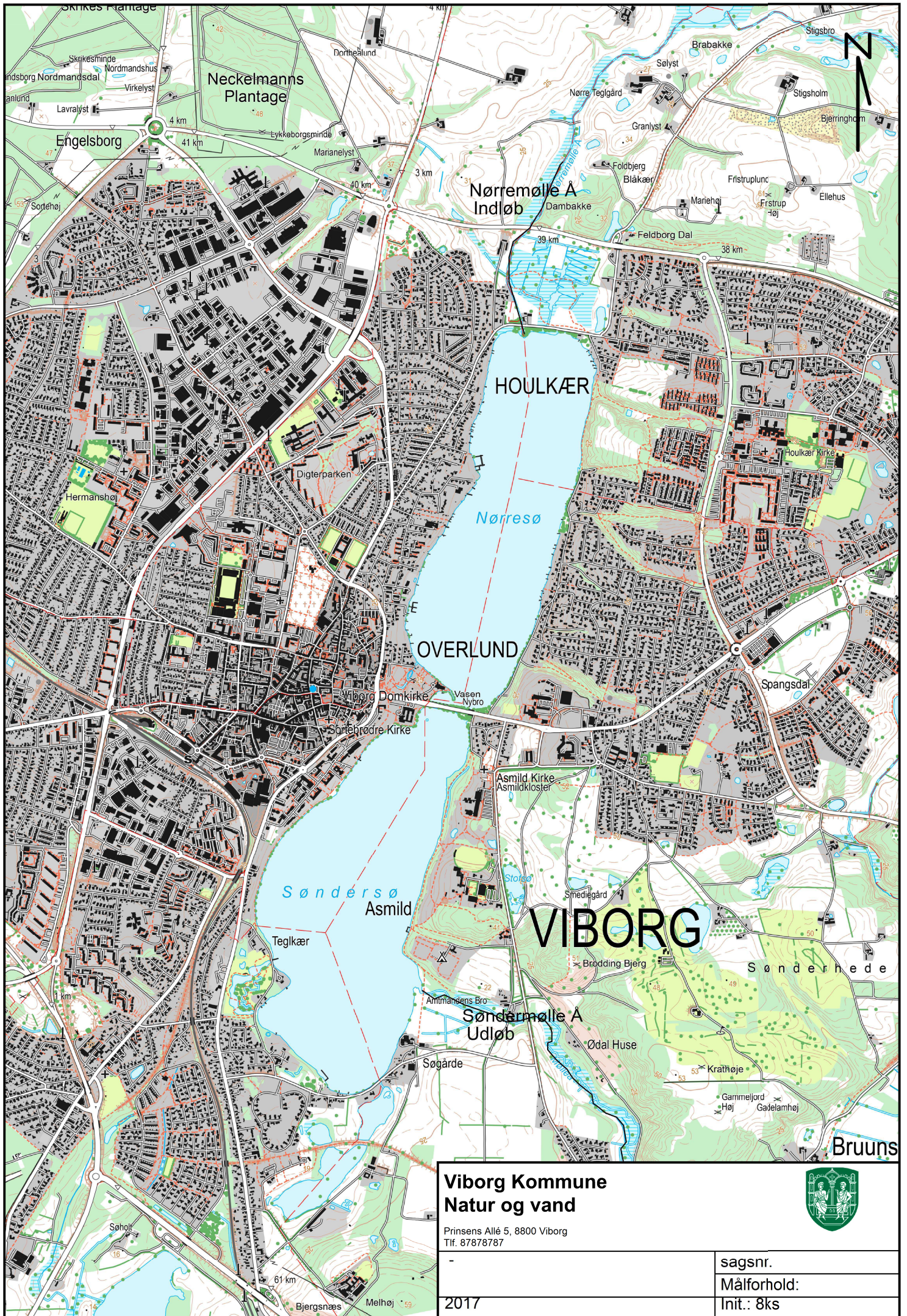
7.1 Habitatdirektivets bilag IV arter

For de arter, der er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, forpligter medlemslandene sig til at træffe de nødvendige foranstaltninger for en streng beskyttelsesordning. I Danmark findes der 36 dyrearter, som hører under bilag IV kategorien. En række dyr omfattet af habitatdirektivets bilag IV og naturbeskyttelseslovens § 29a kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i eller i området omkring Viborg Søerne, f.eks. markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø, vandflagermus, damflagermus, og odder. Kommunen er ikke bekendt med konkrete yngleforekomster af bilag IV arter i området.

Hvis arterne skulle have indfundet sig i området med den nuværende vedligeholdelse, vurderes det, at de ikke vil påvirkes negativt ved de foreslåede vedligeholdelsesbestemmelser, da områdets økologiske funktionalitet ikke påvirkes negativt.

Viborg Kommune vurderer, at vedtagelsen af dette regulativ ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter på habitatdirektivets bilag IV.

**Viborg Kommune
Natur og vand**

Prinsens Allé 5, 8800 Viborg
Tlf. 87878787

-
2017

sagsnr.
Målforhold:
Init.: 8ks